

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre . . . . . 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

Dávid Ferenc.

Halálának 350 évfordulója alkalmából 1929. január havában gyűjtést indítottunk egy alap létesítése érdekében. Legégetőbb szükségünk fedezésére kértünk kenyérkereső atyánkfiaitól napi egy fillér áldozatot. Kérésünket sokan meghallgatták és áldozatos szeretettel hozták filléreiket a szent oltárra. Huszonegy hónap alatt 159.043 fillerre szaporodott a *Dávid Ferenc Filléralap*. Pengőben 1590 P. 43 fillér. Összegnek nem nagy. De, ha tudjuk, hogy az 1590 P-öt nagyrészt szerény anyagi körülmények között élő hiveink adták, az eredménnyel meg lehetünk elégedve.

Szeretnők, ha az év folyamán gyűjtésünk eredménye legalább 2000 P. lehetne. Ezért arra kérjük tehetősebb unitárius testvéreinket, akik az alapra még nem adakoztak, kövessék a szegényebbek nemes példáját s a maguk filléreivel egészítsék ki az alapot 2000 P-re. Olyan keveset kérünk mindenkitől, hogy azt különösebb áldozat nélkül megadhatja.

Sajnálattal nélkülözzük egy-két vidéki gyülekezetünk adományait. Nem hisszük el senkinek, hogy egy-egy egyházközség ne adhatna évente erre a célra 365 fillért. Külön felhívjuk a gyülekezetek vezetőinek szives figyelmét a körülöttünk kavargó világ eshetőségeire. Olyan idők jöhetnek ránk, hogy a bibliabeli özvegy olajos korsóján kívül semmink se marad.

Azt is hangsúlyozni kívánjuk, hogy a *Dávid Ferenc Fillér Alap* egyetemes célokat szolgál és az alap tulajdonosa nem a budapesti egyházközség, hanem a Magyarországi Unitárius Egyház.

A legideálisabb célú közteher viselésre hívjuk hitünk cselédeit s hisszük, hogy jó reménységünkben nem csalatkozunk.

Ima.

(A Koháry-u. unitárius templomban rádiós istentiszteleten 1930. okt. 5-én elmondta Bartók Géza polgárdi lelkipásztor.)

Szerető jó Isten, mindnyájunknak Atyja! Hozzád jöttünk ismét egy szent pihenőre, hogy összeforjon ajkaink imája, lelkünk forró vágya s az áhítat pillanatában érezzük meg, hogy „Imánk dalunk hazája égben van”.

Örök jóságod készlet a megújulásnak hálaérzetével tovább zengeni a mindenség imáját s amint összekulcsolt kézzel Hozzád közelgetünk, mind jobban megbizonyosodunk arról, hogy „Tebenned vagyunk, élünk és mozgunk”.

„Szivünk nem tanulta a dalt s éneket,

Mint a madárral, vele született”

Gyermekeid kebléből fel-feltör a hála, mert érezzük, hogy velünk vagy imádságunkban.

Hálát adni jöttünk, hogy az éjszakának virrasztásáért, a napi munkában való segedelemért oltárodra tegyük emberi érzés és gondolatvilágunk drága kincseit. S a hálaadásban „Így zeng a szó Mennyekbe szállva, karöltve a kérés a hála”.

A Te dicsőséged nem lesz nagyobb azért, mert mi dicsérünk Tégedet, de az ember szívének ünnepén mégis végtelen a mi boldogságunk, mert ha csak egy pillanatig is, az istenfiuság magaslatára emelkedünk.

És ha mégis „áhitattal szive érzetében hangosan beszélni ajka fél” az embernek s el-elcsukló kérése nehéz lelki terhek panaszát tárná föl Előtted, hallgasd meg az üdvöt kérő gyermeked kérését, mikor bizalommal szól Tehozzád;

„Te tenger vagy; harmatcsepp legyek én,

Mely tisztán fénylik a fa levelén”.

Ne verd meg az imára felemelt, összekulcsolt kezét s ha busulá-sodra is jártunk egykor, bocsássad meg a mi bűneinket. A mi lelki törődöttségünk legyen a te örömöd.

Ha jártunk uttalan utakon s lelkünk szent vágyát, égi remé-nyeit mind összezuzta volna a földi érdek s az életgondok súlyos, nehéz terhe, bizó hittel az égre sóhajtunk; „Lakozzék szent orszá-god nálunk”.

A fény és az árny képviselői nem öltözhettek tisztán nap-sugárba még most a Te tiszteletednek órájában sem, de így is a

Tied vagyunk s így is Te adsz segédelmet az örökkévalónak, az eszményinek a keresésében.

Emelj hát magadhoz, hogy megértsünk Téged s akaratod legyen a mi akaratunk s ne csak a mi fohászzkodásunk, hanem a mi jóságunkért mások által Hozzád küldött ima hulljon vissza mireánk.

Áldj meg minket, kik itt leborulunk Előtted, de hadd vigye szerte-széjjel a szél sirása, az aether rezgése a mi imádságunkat, hogy az anyáknak és testvéreknek sóhajtásai is belekapcsolódjanak a mi könyörgésünkbe s együtt mondhassuk Neked Mi Atyánk . . . ! Amen

A budapesti unitárius egyházközség

presbiteriuma szept. 20-án s folytatólagosan október 7-én tartotta évnegyedes rendes ülését a tanácsteremben. A gyűlést a felhalmozódott tárgyak miatt kellett két részletben megtartani.

Az első ülésen *Józan M.* elnöki megnyitójában kegyeletes szavakkal parentálta el várfalvi dr. *Pálfy Mór* tb. gondnok afiát és dr. *Vass József* népjóléti minisztert. Ugyancsak ő üdvözölte presbiteriumunk nesztorát dr. *Hajós Béla* tb. gondnok atyánkfiát és nyújtotta át neki a tb. gondnoki diszoklevelet. A presbiterium felállással fejezte ki tiszteletét dr. *Hajós* atyánkfia iránt, aki pár meleg szóval köszönte meg a figyelmet.

A tárgyalás rendjén újraalakította a presbiterium a különböző bizottságokat. A Házról dr. *Tóth György* gondnok atyánkfia tett részletes jelentést. Elfogadta a presbiterium *Janesi László* atyánkfia abbeli indítványát, hogy a tanuló ifjuság támogatására kölcsönkönyvtárt állít föl. Bizottságot küldött ki az adózási szabályzat átdolgozására.

A második ülésen tárgyalta a presbiterium a tanügyi jelentést s azt elfogadta. A hitoktatás intenzívebbé tétele érdekében a perifériákon hitbuzgó atyánkfiakra bízta a tanítást. Részletesen foglalkozott a vasárnap délutáni istentiszteletek és a vasárnapi iskola kérdésével s ez utóbbinak megadásához szintén jó unitáriusaink közül bizott meg néhányat, nagyrésztben nőket.

Végül 8000 P kölcsönt szavazott meg az egyházközség Fenntartási alapjából a vicariátus részére. Az istentiszteleti rendtartás egyöntetűsége és a konfirmációi szertartás rendezése tárgyában beadott indítványt fölterjeszteni határozta az egyházi főhatósághoz.

Egy unitárius leány kálváriája.

Tizenhét éves kislány szomorú sorsáról esik szó ezekben a sorokban. A család, amelyhez a leány tartozik pincelakásban él. Az apa munkaképtelen. Hol a Lipótmező, hol a pincelakás vendége. Veszedelemre magának és környezetének. Az anya hihetetlen nélkülözések között taníttatja leányát. A polgári iskola 4-ik osztályának növendéke, a leány súlyos betegségbe esik. Az Unitárius Nőszövetség szeretete helyezi el az Uj-szent János kórházba. Fölgyógyulása után ismét a Nőszövetség könyörög ki részére egy helyet egyik emberbaráti intézetben, mert a pincelakásban lönkrement volna. Tifusz után fűtetlen szobában bizonyos halál előtt állott.

Az intézetben testben meg is erősödik. De ekkor a lelkét támadják meg. Napról-napra kell hallania, hogy milyen boldog lenne, ha megváltoztatná a vallását. A lelkigyötrelemek között védtelenül vergődik. Szeretne megszabadulni kínos helyzetéből. Szülei azonban eltartani nem tudják. Ha továbbra is ott kell maradnia lelkileg lönkre megy, ha kijön onnan megöli a nyomoruság. Szeretne valahol elhelyezkedni, szívesen vállalna bármí munkát, akár kereskedésben mint kiárusító, akár gyermek mellett mint gondozó.

Aki olvasónk közül tud valami olyan helyet, amelyet egy 4 polgárit végzett fiatal leány betölteni tudna, szíveskedjék értesíteni akár a szerkesztőséget, akár az Unitárius Nőszövetséget. Egy fiatal életet ment ki a lelki kínzókamrából s adja vissza egyházunknak és a társadalomnak.

H I R E K

Unitárius Istentisztelet Nyiregyházán. Nyiregyháza és környéke unitárius híveinknek istentisztelet keretében úrvacsorát oszt József Miklós püspöki vicárius atyánkfiai I. évi okt. hó 19-én. Az istentisztelet helye tanítóképző intézet magyterme. kezdete délelőtti 10 órakor.

Rákospalota-Ujpesti híveinket értesítjük arról, hogy I. évi október hó 19-én vasárnap délután 5 órakor *Rákospalotán, a Madách-téri elemi iskolában* (Asany János-u. végén) *unitárius istentiszteletet tartunk.* Szolgál Barabás István lelképásztor. Az

énekvezéri teendőket *Fejér* Domokos tanító atyánkfia lesz szíves ellátni. Kérjük hiveseinket, énekes könyveiket és gyermekeiket hozzák magukkal. Az istentiszteleten a következő énekeket énekeljük: 6 sz. 185. sz. 33. sz. 277. sz. A bibliából a Máté evangéliuma 5. részének 1—16 verseit olvassuk.

Pesterzsébeten lakó hiveseinket szeretettel értesítjük arról, hogy f. évi október hó 26-án vasárnap délután *4 órakor* az Erzsébet-uti áll. elemi iskolában istentiszteletet tartunk. Kérjük hiveseinket, hogy gyermekeikkel együtt jelenjenek meg s a kinek van énekeskönyve hozza magával. Szolgál *Barabás* István lelkipásztor.

A Dávid Ferenc Egylet f. évi október hó 24-én vallásos estélyt tart a IX. Rákos-u. 3 sz. alatti templomban, d. u. 6 órakor. Felolvas: özv. Kovács Józsefné, Tüdős Ilona. Közreműködik a M. kir. Operaház zenekarából alakult együttes. Estély után rövid közgyűlés lesz, melyre az Egylet alapító, pártoló és rendes tagjait ez uton is meghívjuk. Közgyűlés után tea a szeretet vendégség termében.

Dr. Molnár Dezső kormányfőtanácsos. A kormányzó úr dr. Molnár Dezső atyánkfiának a Színész Szövetség ügyvezető elnökének, a magyar színművészet fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Szeretettel köszöntjük Molnár atyánkfiát és állandó jó egészséget kívánunk a méltóság viseléséhez.

Botár Imre atyánkfia és neje szolnoki lakosok ezüst lakodalmuk alkalmából a lelkeszi nyugdíjalapra 30 P-öt adományoztak. Köszönettel nyugtázzuk.

A kormányzó úr dr. *Décsi* Ferenc bpesti ítélőtáblai bírót a m. kir. kúriához bíróvá és dr. *Barabásy* István bpesti ítélőtáblai bírót az Országos Földrendező Bírósághoz állandó bíróvá nevezte ki. Atyafiságos szeretettel üdvözljük a magas birói méltóságra emelkedet hitrokonainkat.

Jobbágy Domokos atyánkfia és *Kovács* Ilona róm. kath. vallásu. — *Orbók* István atyánkfia és *Gáspár* Juliánna ref. vallásu bpesti lakosok szept 28-án házassági szövetségükre egyházunk áldását kérték. Isten szentelje meg frigykötésüket!

Az unitárius Leányegyesület összejövetelét a hónap 2 és 4-ik vasárnapján tartja a tanácsteremben.

Sulyos csapás érte dr. *Pap* Ádám kecskeméti törvényszéki jegyző atyáinkfiát. Apósa, anyósa egyazon napon létek meg az örök hazába. Testvéri szeretettel osztozunk fájdalmában és Istennek vigasztaló segédelmét kérjük bánata elviseléséhez.

A Dávid Ferenc filléralapra adakoztak: Péterffy Jenő Fillis — 100 fill., Dr. Gál Jenő — 400 fill., Bálint Mózes — 200 fill., Hauffel Tivadárné — 365 fill. A gyűjtés eddig — 160,108 fill.

Nyomorgó gazdálkodó testvérünk részére újlag adakoztak: L. Gy. Szekszárd 3 P., Lipkay Arthurné Szada 5 P., Vas Ilonka Bpest 1 P., Takács Ferenc Családunk 2 P., Borsosné Wendler Irma Bpest 5 P. köszönettel nyugtázzuk.

Atyafiságos szeretettel kérjük tagjainkat, legyenek szivesek *halálakékos* tagdíjainkat befizetni, mert sok a segélyre szoruló.

A Dávid Ferenc Egylet gyűléseit követő teát a Nőszövetség szolgálja fel. A jegy ára: 1 P. Kérjük a testvéreinket, vegyenek részt minél többben az estélyen is, a teán is, hogy így együttesen szolgálják az erkölcsi és anyagi sikert. A tea utáni szerény jövedelem a Nőszövetség szegény gondozását szolgálja.

Egy szegénysorsú testvérünkön halhalósan segíhetnénk egy nácsos gyermekágygal. (Két gyermekei a kórházban szerte csúsznak, míg ő s. házi felügyelőnői tisztét végzi). Talán van olyan testvérünk, ki a kedves múlt drága emléke gyamánál őrzi — a padláson gyermeke vagy gyermekei kis ágyát?

A pusztulástra szánt emléktárgy szolgálja kedves kis magyar életék jövőjét!

A Magyarországi Unitárius Egyház Igazgató Tanácsa szeptember 30-án tartotta negyedéves ülését dr. *Mikó* Ferenc főgondnok helyettes atyáinkfia elnöklésével. A jelentések után örömmel vette tudomásul *József* Miklós püspöki vicárius atyáinkfiának ama bejelentését, hogy lelkipásztori szolgálatának 40. évfordulójára alkalmából a lelkesül nyugdíjintézet javára 5000 P-t adományoz. A dévaványai iskolaépületet szerény bérért átengedte az ottani ref. egyház részére iskolai célokra. A Főtanácsra képviselőül dr. báró *Daniel* Gábor és vitéz dr. *Kozma* György atyáinkfiát küldte ki.

Külföldi akadémistáink. *Borbély* Andor Borbély Albert professzorunk fia, kecskeméti főreáliskolai tanár atyáinkfia állami ösztöndíjjal a bécsi Kartográfiai intézetben folytatja tanulmányait s ottléte alatt a bécsi Collegium Hungaricumban lakik. — *Kriszta* Kál-

mán okleveles mérnök, a bpesti egyházközség ösztöndíjasa Berlinben, *Ferencz József* papnövendék svájci ösztöndíjjal Párisban, *Kodács Lajos* 3 éves papnövendék, brassói papunk fia marburgi evang. ösztöndíjjal Marburgban lesznek 1-1 isk. évre.

Szöke Ferenc női divattervező atyámfia hirdetésére fölhívjuk unitárius nőink szives figyelmét.

VII. Országos Nőimunka-kiállítását tartja november 5-11-ig a székesfővárosi Vigadóban a Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége. Kiállítók előjegyzése folyik. — Jelentkezni lehet: írásban bármikor; személyesen vagy telefon útján (816—33) hétfőn — szerdán — pénteken délelőtt.

„A próféták világa“ címen 480 lapon ótestamentumi munkáját akarja kiadni dr. Kiss Elek unitárius theol. akadémiai tanár atyámfia. A kik a munkát meg akarják rendelni, szándékukat rövidesen jelentsék a szerzőnek — Cluj (Kolozsvár) Unitárius Kollégium, Románia. A könyv ára 500 Lei lesz.

Uj lelkész kör. A Magyarországon lakó unitárius lelkipásztorok f. évi szept. 30-án alakították meg lelkész körüket. A kör elnökévé József Miklós, jegyzőjévé Pethő István lelkipásztorokat választotta.

Helyreigazítás. Október hó 1-én megjelent 15. számunkban „Egyházi könyvtár” c. vezércikkünkben hiba történt, amennyiben László Gyula atyámfia, a könyvtár fáradhatatlanul buzgó vezetője, nem a Nemzeti Múzeum könyvtárába beosztott tanító, hanem a Gyűjtemény Egyetem főtisztje, aki a Nemzeti Múzeum könyvtárában teljesít szolgálatot s korábban áll. elemi iskolai igazgató volt.

(/l.)

Állást keres. Megadja Béla atyámfia (lakása III. kerület Viador-u. 7.). Három mesterséget is tud: villanyszerelő, géplakatos, szerszámkészítő. Már Délamerikát is megjárta munkáért s kevés megtakarított pénze az utra elfogyott. Feleségével és hét éves gyermekével a munkanélküliek keserves kálváriáját járja most. Kérjük hűveinket, ha tudnak bármilyen munkaalkalmat, értesítsék őt vagy a lelkészi hivatalt.

Hölgyek figyelmébe!

Ha elegánsan és izléselesen akar öltözködni, keresse fel **SZÖKE FERENC** angol- és francia női divatszalonját **Budapest, József utca 2. I. 3.** a Rác Dániel cég volt szabásza.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

A Bethlen Gábor Szövetség értekezlete. A magyar protestánsok közös országos egyesülete, a Bethlen Gábor Szövetség 16-án kedden este tartotta meg őszi első értekezletét Raffay Sándor evangélikus püspök, társelnök vezetésével. Az értekezlet foglalkozott az október 31-én tartandó Reformáció Emlékünnep megrendezésével és elhatározta, hogy mint az eddigi években úgy az idén is a pesti és budai Vigadóknban lesz az ünnepély megtartva s paralell ünnepségek lesznek a Deák- és Szilágyi Dezső-téri templomokban. Az eddigi jegyrendszertől eltérően, az idén a Szövetség nem bocsát ki belépőjegyeket, a Vigadóknba jegy nélkül szabad bemenetel lesz. A szereplők felkérésével az értekezlet az Elnökséget bízta meg. Az ünnepség megrendezésére dr. Kilényi Lóránt vezetésével egy hat tagu bizottságot küldött ki az értekezlet. A folyó ügyekről Bánóczy Béla szföv. főmérnök, főtitkár referált. Az ez évi program megállapítására és a tisztújító közgyűlés megbeszélésére már az idő rövidsége miatt nem került sor.

„Családvédő országos egyesület” tanácsadó állomásai: 1., Trefort-utca 5 sz. alatt, az Országos Gyermekvédő Liga székházában, minden este 6—¹/₂8 óráig. 2., VII. Izabella u. 42 sz. alatt, az Ingyentes Egyesület rendelőintézetében, minden hétfőn és csütörtökön este 6—8 óráig. 3., VI. Nagymező u. 37-39, II. em 11 sz. alatt, az Egyesület főtitkári hivatalában, minden hétfőn este 6-7 óráig, csak jogi és családjóléti ügyekben. E tanácsadó állomások: 1. Felvilágosítást és utbaigazítást adnak mindkét nembeli serdülő koruknak és a szülőknek, a serdülő kor nehéz kérdéseiben és problémáiban. 2. Házasulandóknak tanácsot adnak jövőjüket szolgáló egészségügyi kérdésekben, mint nemi- és tudőbetegségek, alkoholizmus, átöröklés stb., továbbá fiatal házásoknak a családalapítás különböző vonatkozásu ügyeiben. 3. Irányítást mutatnak a jövő generáció testi és lelki fejlődésére nézve, hogy kórtól mentes erős nemzedék nőhessen fel. 4. Általában minden olyan ügyben felvilágosítással szolgálnak, melyek a családi élet egészségügyi, jogi és jóléti viszonyaival összefügnek. 5. Családi vitás ügyekben igyekeznek megegyezést és békét létrehozni — jogász orvos, lelkész vagy pszichiáter közreműködésével — családi választott bíróságok előtti eljárás során. Csak 17 éven felüli szegénysorsuakkal foglalkozunk. A családi élet felbomlása közepette az egészséges és erkölcsös családi élet szempontjából nagyjelentőségű vállalkozás, csak sikert érjen el!

A Nőszövetség hirei.

Ruha- és cipőfélében sok testvérünk szűkölködik. Az őszi ruha- és cipő selejtezésénél gondoljunk erre! Az adományok a Nőszövetség címére a lelkészi hivatalba küldhetők.